

سه شنبه 16 شهریور 1395-4 ذیحجه 1437-6 سپتامبر 2016

تظاهرات عظیم مردمی ضد رژیم پهلوی به دعوت روحانیت در سراسر کشور ...

* * 16 شهریور درگذرتاریخ

* تظاهرات عظیم مردمی ضد رژیم پهلوی به دعوت روحانیت در سراسر کشور (1357 ش)
اشاره:

تظاهرات روز عید فطر، در 13 شهریور سال 57، زمینه را برای تظاهرات 16 شهریور فراهم آورد. در روز 16 شهریور 57، در پی دعوت جامعه روحانیت مبارز، حدود دو میلیون نفر از مردم قهرمان تهران به عنوان اعتراض به رژیم، در میدان شهید تجمع کردند.

در این روز، نام میدان شهید به میدان آزادی تغییر یافت. در این راهپیمایی، در حالی که آیت الله طالقانی پیشاپیش جمعیت حرکت می‌کرد، مورد هتک حرمت از سوی مزدوران رژیم طاغوت قرار گرفت. ولی انبوه مردم و توقف آنها در خیابان، مانع اقدام پلیس گردید. در ادامه در میدان آزادی، قطعنامه‌ای که تهیه شده بود قرائت و مورد تأیید و تصویب مردم قرار گرفت. در این قطعنامه، آزادی و استقلال، حکومت اسلامی با رهبری امام خمینی، آزادی زندانیان سیاسی، انحلال ساواک و برچیده شدن رژیم شاه مطرح شده بود. به دنبال تظاهرات مفصل و همه جانبه امروز در تهران و شهرستان‌ها، هیئت دولت تصویب‌نامه‌ای صادر و به موجب آن مقرر گردید از بامداد روز هفدهم شهریور، در تهران و یازده شهر قم، تبریز، مشهد، اصفهان، شیراز، آبادان، اهواز، کرج، قزوین، کازرون و جهرم حکومت نظامی به مدت شش ماه برقرار گردد.

* تصویب اعلام

حکومت نظامی

در تهران به درخواست

شریف امامی نخست وزیر

پهلوی (1357 ش)

اشاره:

به دنبال تظاهرات میلیونی و خشم‌آلود چند روز اخیر ملت انقلابی ایران علیه رژیم سفاک طاغوت، جعفر شریف امامی، نخست وزیر رژیم پهلوی، روز شانزدهم شهریور 57، از دو مجلس شورای ملی و سنا تقاضای تشکیل جلسه فوق العاده کرد و بعد از ظهر همان روز، جلسه هیئت وزیران تشکیل شد. در این جلسات، مدتی درباره تسلط یافتن به اوضاع و راه‌های جلوگیری از آشوب‌ها و آتش سوزی‌ها تبادل افکار گردید. سرانجام شریف امامی ضمن سخنانی افزود که کشور به جریان یک توطئه ضد مردمی قرار گرفته است و محرکین این توطئه نیز شناخته شده‌اند و چاره‌ای جز بازداشت آنان نیست. با قوانین فعلی نمی‌توان متعرض آنان شد و صلاح در این است که برای تسلط به امور و مهار کردن تظاهرات، در تهران و چند شهرستان ناآرام، حکومت نظامی برقرار شود. شریف امامی قول داد که اعلام حکومت نظامی صرفاً به منظور دستگیری محرکین و عوامل خارجی است و به هیچ وجه برای مقابله با مردم نمی‌باشد. به این ترتیب هیئت وزیران، برقراری حکومت نظامی را به تصویب رساند. همزمان با اولین روز از حکومت نظامی در هفدهم شهریور 57، هزاران تن از مردم انقلابی به خاک و خون کشیده شدند و این حادثه زوال رژیم ستمشاهی را سرعت بخشید.

* رحلت عالم دینی، آیت الله «حاج میرزا محمدباقر آشتیانی» (1363 ش)

اشاره:

حاج میرزا محمدباقر بن احمد آشتیانی، در سال 1284 ش (1323 ق) در خاندانی اهل علم و فضیلت در تهران به دنیا آمد. وی پس از فراغت از سطوح اولیه، به نجف اشرف رفت و در محضر درس آیات عظام: سید ابوالحسن اصفهانی، آقا ضیاءالدین عراقی، سید ابوالحسن اصفهانی و میرزای نایینی، فقه و اصول را آموخت. آیت الله آشتیانی از آن پس در تهران اقامت گزید و سالیان طولانی در مدرسه مروی به تدریس معقول و منقول همت گماشت. ایشان همچنین مدتی نمایندگی و وکالت مطلقه از طرف آیت الله سید ابوالقاسم خویی داشت و شهریه حوزه علمیه قم را از طرف معظم له می‌پرداخت. از این دانشمند فرهیخته بیش از سی اثر برجای مانده که کتاب النکاح، کتاب الصوم، کتاب القضاء، تعلیقاتی بر فرائد و رساله‌ای در لباس مشکوک از آن جمله‌اند. میرزا محمدباقر آشتیانی سرانجام در شب هفدهم شهریور 1363 ش برابر با دوازدهم ذی‌حجه 1404 ق در هفتاد و نه سالگی در تهران درگذشت و در شهر ری به خاک سپرده شد.

* ارتحال فقیه بزرگوار،
آیت الله «سید حسین بُدلا» (1382ش)

اشاره:

آیت الله سید حسین بدلا در سال 1286ش (1326ق) در قم به دنیا آمد. وی در ابتدا به فراگیری علوم اسلامی روی آورد و از محضر استادانی همچون: شیخ ابوالقاسم کبیر قمی، آخوند ملاعلی همدانی و سید محمدرضا گلپایگانی استفاده نمود. آیت الله بدلا از آن پس در درس آیت الله شیخ عبدالکریم حائری یزدی حاضر شد و طی سالیان متمادی، به مدارج بالای علمی و اخلاقی دست یافت. ایشان از آن پس، به تبلیغ و ترویج معارف دین و احکام شرعی پرداخت و منشأ خدمات خیر گردید.

همچنین حضور آیت الله بدلا در حوزه در مقطع فشارهای رضاخانی و تلاش‌های آیت الله حائری یزدی جهت حفظ این کانون نشر معارف ناب دین، دوستی عمیق با آیت الله سید محمود طالقانی، حضور مداوم و ارتباط با محافل دینی و ملی تهران، موجب گشته بود که در شناخت ماهیت جریان‌های فرهنگی و سیاسی جامعه و حوزه، از نگاهی موشکافانه و عبرت‌جو برخوردار باشد.

ذهن و ضمیر او به مثابه گنجینه‌ای گرانسنگ و منحصر به فرد از گفتنی‌های تاریخ معاصر ایران و خصال و ملکات کرداری طیف گسترده‌ای از مراجع و عالمان حوزه، میراث ارزنده‌ای برای طلاب جوان و پژوهشگر به شمار می‌رفت که در این رهگذر، تعداد زیادی از وجود ایشان بهره بردند. ایشان با اکثر علما و بزرگان حوزه علمیه قم در طی هشتاد سال اخیر مراوده و رفاقت داشت و سال‌های سال، نماز جماعت یکی از مساجد بزرگ شهر قم را اقامه می‌کرد.

آیت الله بدلا سرانجام در شب 16 شهریور 1382ش (9 رجب 1424ق) در 96 سالگی درگذشت و در حرم حضرت معصومه مدفون گردید.

* در انتخابات هیئت رئیسه مجلس شورای ملی، مهندس ریاضی به ریاست و دکتر خطیبی و دکتر سعید به نیابت ریاست رسیدند (1350ش)

* در جلسه هیئت مدیره کانون وکلای دادگستری، محمد رضا جلالی نائینی به ریاست انتخاب شد (1351ش)

* هواپیماهای عراق نوار مرزی ایران را بمباران کرد. (1353ش)

اشاره:

در این حملات 15 کشته و پنج زخمی باقی ماند. دولت ایران به انتقام اعمال عراق به دهکده های مرزی آن کشور حمله کرد و تلفات سنگینی بر جای گذاشت

* ارتشید غلامعلی
اویسی فرمانده نیروی
زمینی به فرمانداری نظامی
تهران منصوب شد (1357ش)

* درگذشت آیت الله سید حسن طاهری خرم آبادی (1392ش)

اشاره:

حضرت آیت الله سید حسن طاهری خرم‌آبادی در روز اول خرداد ماه 1317 هجری شمسی در خرم‌آباد به دنیا آمد. پدرش مرحوم حاج سید حیدر طاهری خرم‌آبادی از علمای بزرگ خرم آباد بود. و از محبوبیت فراوان بین مردم و علمای شهر، برخوردار بود.

آیت الله سید حسن طاهری خرم آبادی، در سن 9 سالگی مجبور به بردوش کشیدن داغ هجرت پدر شد و این یتیمی زود هنگام در پرورش و استواری آینده او تأثیر بسزایی داشت.

مادر او نیز که زنی پاکدامن و از طائفه اشعریون قم بود، در حدود سال 1360 شمسی دار فانی را وداع گفت.

* دوران تحصیل:

آیت الله طاهری خرم آبادی از دوره دبستان اصرار داشت که با لباس روحانیت به مدرسه برود. با پایان یافتن دوره ابتدایی، به مدرسه علمیه کمالیه رفت و طی دو سال جامع المقدمات و سیوطی را فرا گرفت. سپس به همراه مادر خود، برای تحصیلات حوزوی به قم عزیمت کرد.

در نخستین روز سکونت در قم، به حرم مطهر حضرت معصومه (س) آمد و در کنار صحن بزرگ، مشغول وضو گرفتن شد که ناگاه چهره‌ای ملکوتی، او را به خود جلب نمود که در حال بازگشت از حرم بود. بی اختیار از یکی از طلاب پرسید: این آقا کیست؟ و او پاسخ داد: حاج آقا روح الله خمینی! بدین ترتیب از همان آغاز ورود به قم، شیفته امام (ره) شد.

* استادان و دوستان:

مرحوم آیت الله طاهری خرم آبادی، حاشیه ملا عبدالله را نزد آیت الله هاشمی رفسنجانی، معالم الاصول و مطول، آقای شب

زنده‌دار؛ لمعه را مرحوم حاج آقا حسین جزایری، آقایان باقری کنی و ستوده؛ رسائل را نزد آیات مکارم شیرازی، شب‌زنده‌دار، مشکینی و سبحانی؛ مکاسب محرمة حاج سید علی محقق داماد؛ کتاب بیع، آیت الله خزعلی؛ کفایه‌الاصول، مرحوم شیخ عبدالجواد اصفهانی (جبل عاملی) و مرحوم سلطانی (طباطبایی)؛ درس خارج، مرحوم آیت الله بروجردی(ره) و مرحوم امام خمینی(ره).

پس از تبعید امام(ره)، در درس آیات گلپایگانی، شیخ مرتضی حائری و داماد شرکت نمود و از محضر مرحوم حاج آقا حسن فرید اراکی بهره‌های فراوان برد.

در بخش فلسفه نیز، ایشان منظومه ملاهادی سبزواری را نزد مرحوم آیت الله حاج آقا مصطفی خمینی و آیت الله امینی آموخت. اشارات و الیهات شفا را نزد آیت الله جوادی آملی و مقداری از اسفار را نزد مرحوم علامه طباطبایی فرا گرفت. بخشی از اسفار را نیز در محضر آیت الله شهید مطهری خواند.

برخی از کتابهای آن مرحوم بدین شرح است: 1- رساله فی صله الرحم و قطعیتها؛ 2- رساله فی مقدار المهر؛ 3- مسأله ولایه الفقیه فی کلام الشیخ الانصاری؛ 4- اسلام و مسائل اجتماعی؛ 5- ولایت فقیه و حاکمیت ملت؛ 6- جهاد در قرآن؛ 7- رساله‌ای در عموم حجیت بینه.

* فعالیت‌های سیاسی:

سخنرانیها، نامه‌ها و اعلامیه‌ها، به زندان رفتنها و شکنجه شدنهای وی نقش مهمی را در پیشبرد انقلاب و پیروزی آن ایفا می‌کرد.

سخنرانی وی پس از حادثه پانزدهم خرداد در حرم مطهر حضرت معصومه(ع) در حمایت از امام(ره) و محکوم کردن جنایات رژیم، در کارنامه مبارزاتی او می‌درخشد. در طول سالهای مبارزه، آیت الله طاهری خرم آبادی، بارها و بارها مورد تعقیب ساواک قرار گرفت و بارها تبعید یا زندانی شد.

آیت الله طاهری خرم آبادی، در حدود سال 56 به عضویت رسمی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم درآمد.

برخی از فعالیت‌های ایشان پس از پیروزی انقلاب بدین شرح است:

1- عضویت در مجلس خبرگان قانون اساسی به نمایندگی از مردم لرستان؛ 2- عضویت در جامعه مدرسین حوزه علمیه قم؛ 3- نمایندگی امام در امور حج و زائران بیت‌الله الحرام؛

4- نمایندگی حضرت امام در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در سال 1360؛ 5- نمایندگی امام در پاکستان؛ 6- عضویت در مجلس خبرگان رهبری و عضویت در هیأت رئیسه آن؛ 7- امامت جمعه موقت تهران با حکم امام خامنه‌ای.

* تظاهراتی در تهران برپا شد با شرکت جمعیتی حدود 2 هزار نفر در منطقه قیطریه (1357ش)

اشاره:

همچنین در همین زمان تظاهرات دیگری از سوی جمعیتی حدود 10 هزار نفر در میدان ونک و از سوی حدود 2 هزار نفر در میدان ژاله تهران برپا شد. گروه‌های تظاهر کننده پس از ملحق شدن به یکدیگر که جمعیتی حدود 40 هزار نفر بودند، به سمت میدان آزادی تهران حرکت کردند.

* دکتر سید محمد حسینی بهشتی در حضور جمعیتی حدود

3 هزار نفر در انتهای خیابان آینه‌هاور و در کنار میدان شهید تهران، قطعنامه‌ای را در 10 ماده قرائت نمود. (1357ش)

اشاره:

آزادی کلیه زندانیان سیاسی، برقراری حکومت اسلامی به رهبری امام، بررسی دانشگاه‌ها و وضعیت دانشجویان و... از مواد این قطعنامه بود.

* تظاهراتی از سوی حدود 200 نفر در مسجد سلیمان برپا شد. (1357ش)

* تظاهرکنندگان ضمن سردادن شعار در حمایت از امام زمان و علیه رژیم، شیشه‌های یکی از شعب بانک صادرات این شهر را شکستند و حدود 23 نفر دستگیر شدند.

* دولت ایران با انتشار

اعلامیه‌ای، برقراری

حکومت نظامی را برای مدت

6 ماه در شهرهای کرج، قزوین، قم، مشهد، تبریز، اهواز، آبادان، اصفهان، شیراز، کازرون و جهرم اعلام کرد. (1357ش)

* تظاهراتی از سوی حدود 200 نفر از دانشجویان ایرانی علیه رژیم شاه در مرکز شهر لس آنجلس امریکا برپا شد. همچنین در

پی تظاهراتی که هفته گذشته در ایالت متحده برپا شده بود، حدود 171 نفر به دست پلیس دستگیر شدند.(1357ش)

* * 4 ذی الحجه درگذرتاریخ

* وفات متکلم اصولی «ابواسحاق اسفراینی» عالم بزرگ مسلمان (418 ق)

اشاره:

ابواسحاق اسفراینی ملقب به رکن الدین شافعی، معروف به استاد از دانشمندان مشهور ایرانی است که در علم فقه، اصول فقه و کلام و دیگر معارف دینی از مهارت‌های بسیار برخوردار بود. او در مدارس نیشابور که در آن زمان از مراکز بزرگ تحصیل علوم مختلف بود، به تدریس اشتغال داشت. الجامع فی اصول الدین و نور العین فی مشهدالحسین از جمله آثار اوست. ابواسحاق در 80 سالگی در نیشابور وفات یافت و در اسفراین به خاک سپرده شد.

* * 6 سپتامبردرگذرتاریخ

* تولد «جان دالتون» دانشمند معروف انگلیسی (1766م)

* مرگ «ملک فیصل اول» پادشاه پیشین عراق (1933م)

* روز ملی و استقلال «سوازیلند» از استعمار انگلستان (1968م)